

Delgivningskvitto
Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

**Bildande av naturreservatet Ensillre kalkbarrskog i Ånge kommun,
Västernorrlands län.**

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets benämning	Ensillre kalkbarrskog
Objektnummer	2202085
Kommun	Ånge
Socken	Borgsjö
Fastighet	Ensillre 4:77
Markägare	Staten, Naturvårdsfonden
Lägesbeskrivning	ca 7 km nordost Ånge
Topografisk karta	17 F Ånge NO
Ekonomisk karta	17 F 8j
Geokod	17F8J0B7H
Areal	11,6 hektar
Därav landareal	11,6 hektar
Naturtyper	Kalkbarrskog: 11,6 hektar
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

Beskrivning av reservatet

Ensillre kalkbarrskog är belägen i Borgsjö socken i västra Medelpad. Berggrunden i området utgörs till övervägande del av relativt fattiga bergarter som gnejsgraniter. En kil av kalkhaltig morän med ursprung i den jämtländska kambrosiluren runt Storsjön, har dock av inlandsisen förts ned mot Ljungans dalgång. Kalkinslaget har gett upphov till rika förekomster av annars sällsynta och hotade orkidéer. Inom reservatet påträffas således både norna, guckusko och skogsfru samt de sällsynta bräkenväxterna finbräken och stor låsbräken. Samtliga uppräknade orkidéer och stor låsbräken återfinns på den nationella rödlistan över hotade eller hänsynskrävande käriväxter. Området är ansett som en av Medelpads förnämsta floralokaler. Skogen utgörs av grandominerad barrblandskog, bitvis av sumpskogskaraktär. Trädålderna är i genomsnitt kring 100-120 år men även äldre träd förekommer.

Ärendets beredning

Ensillre kalkbarrskog är centralt belägen inom Borgsjö rikkärrsområde, vilket utgör ett riksintresse för naturvården enligt 2 kap 6 § naturresurslagen (NRL). Borgsjö rikkärrsområde har länge varit känt för sin rika flora och på senare år har trakten även uppmärksamats för fynd av många sällsynta och hotade marksvampar. Ensillre kalkbarrskog är av botanister ansedd som en av Medelpads förnämsta lokaler för hotade eller sällsynta skogsväxter.

Inga motstående intressen finns redovisade i kommunens översiktsplan.

Grund för beslut

Ensillre kalkbarrskog bör skyddas för sin mycket värdefulla flora av hotade och hänsynskrävande skogsväxter. Området utgör en växtlokal som har få motstycken i länet.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i naturresurslagen.

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) beslutar länsstyrelsen att fastigheten Ensillre 4:77 skall utgöra naturreservat. Området är inritat på till beslutet tillhörande karta, bilaga 1.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter, vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

Ändamålet med naturreservatet

Ändamålet med reservatet är att skydda och bevara en av Medelpads förnämsta lokaler för hotade eller sällsynta skogsväxter, centralt belägen inom riksintressanta Borgsjö rikkärrsområde.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning
2. borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
3. utföra utfyllnad eller anordna upplag
4. dika eller dämna
5. dra fram permanent mark- eller luftledning
6. anlägga väg
7. avverka, röja eller utföra annan skogsvårdande åtgärd som inte direkt hör samman med reservatets vård
8. sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel
9. inplantera för trakten främmande växt- eller djurart
10. bedriva jakt
11. framföra motordrivet fordon
12. upplåta mark för militär övningsverksamhet eller idrottstävling

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i bifogad skötselplan (bilaga 2).

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet

1. utmärkning av reservatsgräns
2. anläggning och underhåll av avgränsad stig
3. uppsättning av informationstavla
4. skötselåtgärder för att bibehålla livsmiljön för de hotade arterna, t ex gallring och bete

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
2. plocka eller gräva upp växter eller på annat sätt skada vegetationen
3. tälta eller göra upp eld
4. klättra i boträd, samla insekter eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet
5. framföra motordrivet fordon (inkl. snöskoter) eller cykel
6. skada mark och block

7. medföra ej kopplad hund
8. företa vetenskapliga undersökningar utan länsstyrelsens tillstånd

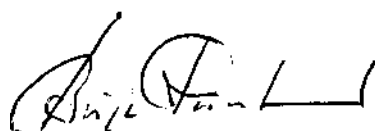
D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltning av reservatet

1. Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan, bilaga 2.
2. Länsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare

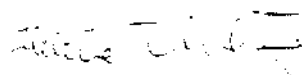
Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till miljödepartementet, men skicka eller lämna skrivelsen **till länsstyrelsen**, postadress: Länsstyrelsen, Samhällsbyggnadsenheten, 871 86 HÄRNÖSAND.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet. I skrivelsen skall Ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ni önskar ytterligare upplysningar, ta kontakt med Heléne Öhrling, telefon 0611-296 56, fax 0611-29680.

I handläggningen av detta ärende har deltagit landshövding Börje Hörnlund beslutande, företrädare för förvaltningsenheten och samhällsbyggnadsenheten.

Börje Hörnlund

Heléne Öhrling
Samhällsbyggnadsenheten

Bilagor

- 1 Beslutskarta
- 2 Skötselplan

SKÖTSELPLAN FÖR ENSILLRE KALKBARRSKOG

Bakgrund

Naturligt föryngrade barrskogar på kalkhaltiga mulljordar, s k kalkbarrskogar, är en biotop som vanligen är mycket artrik, inte minst vad gäller kärlväxter och stor-svampar. Ofta förekommer här hotade eller hänsynskrävande (s k rödlistade) arter. Dessa biotoper är idag sällsynta och har skyddats i väldigt liten omfattning.

De mycket produktiva skogarna inom Borgsjö rikkärrsområde har länge utnyttjats av människan för bland annat virkesfångst, slåtter och bete. På laga skifteskartan (akt Borgsjö 269, år 1871-76) framgår att skogsmarken inom området vid denna tid var utnyttjad till svedjor och bete. Marken inom reservatsområdet anges vara skogsmark av olika beskaffenhet samt i sydöstra delen svedjeland och svedjor. Området ligger cirka 300 m sydväst Ensillrebodarna, en fåbodvall som var i drift fram till ungefär år 1920.

Markanvändningshistoriken har alltså präglat beståndet och bidragit till gynnsamma förutsättningar för en riklig flora. Plockhuggningar har förmodligen senare kontinuerligt hållit skogsbeståndet lagom slutet samtidigt som trampande och betande kreatur påverkat markvegetationen och åstadkommit viss markberedning. Stor låsbräken anses ha gynnats av det tidigare så vanligt förekommande skogsbetet. Arten uppges inte kunna föryngra sig i äldre sluten skog utan merparten av nyetableringen sker i 5 - 15-årig ungskog.

Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

Ensillre kalkbarrskog består av en grandominerad barrblandskog, delvis av sumpskogskaraktär. På grund av det kalkhaltiga underlaget finns rika förekomster av annars sällsynta och hotade arter, t ex norna, guckusko, stor låsbräken och finbräken. Som unik orkidé- och floralokal har platsen varit uppmärksammas under de senaste decennierna. En kolbotten finns inom reservatet.

Området är beläget i direkt anslutning till E 14 nära avfarten mot Granboda by. En större parkeringsficka finns i direkt anslutning till reservatet. Fickan nyttjas ibland av försvaret. Växtlokalen är idag relativt flitigt frekventerad i blomningstid vilket fått till följd att trampskador uppstått. Ett ytterligare ökat besöksantal riskerar på sikt att förstöra lokalen.

Området utnyttjas också som toalett av förbipasserande bilister. Även uppgrävning av orkidéer har förekommit.

Övergripande mål

Ensillreskogens kalkbarrskog ska främst vårdas och förvaltas som värdefull livsmiljö för hotade eller sällsynta orkidéer och arter. Till följd av områdets lättillgänglighet och den mycket sårbara floran ska reservatet endast i begränsad omfattning stå öppet för allmänhetens friluftsliv. För att uppnå dessa mål ska nedan angivna riktlinjer gälla och angivna åtgärder vidtas.

Generella riktlinjer och åtgärder

Skogsmark

Utgångspunkten ska vara att skogen får utvecklas fritt av naturligt förekommande processer. Då ändamålet med reservatet främst är att skydda en av Medelpads förnämsta lokaler för hotade eller sällsynta skogsväxter, kan dock skötselåtgärder i form av försiktiga gallringar, bete eller särskilt anpassad markbearbetning komma att ske. Eventuell brand inom reservatet ska släckas så skonsamt som möjligt.

Jakt och faunavård

Jakt ska ej upplåtas inom reservatet.

Stigar

För att kanalisera besökare ska en noga planerad stigslinga dras in i området. Hela slingan ska avgränsas med stolpar och rep på sidorna. Tryckimpregnerat virke får ej användas.

Rast- och eldplats

Rastplats eller bord/bänkar ska ej anordnas, vare sig inom reservatet eller vid parkeringen.

Information

Behovet av information är:

1. Reservatstavla som visar gräns, bestämmelser och kort beskriver reservatet.
2. Reservatsfolder med allmän beskrivning.

Ett enkelt tavelställ sätts upp i skogskanten, en bit in från vägdiket, vid stigslingans början. Vid all information om reservatet ska särskilt betonas vikten av att besökare visar hänsyn och håller sig till markerad stig. Ånge Naturum ombedes att inte aktivt hänvisa besökare till reservatet.

Vägskyltning

Ingen vägskyltning ska ske.

Utmärkning av gränser

Naturreservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar.

Renhållning

Inga sopbehållare ska placeras ut. Besökare uppmanas att ta med sig eventuellt avfall. Uppförande av ett enkelt torrdass i anslutning till parkeringsfickan bör övervägas. Dasset bör målas i diskret, grågrön kulör och placeras i skogsbrynet.

Tillsyn

Länsstyrelsen tecknar avtal med entreprenör för skötsel och tillsyn av reservatet.

Dokumentation och uppföljning

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att utförda åtgärder och kostnader dokumenteras för att möjliggöra uppföljningar och utvärderingar. Förekomsten av stor låsbräken och norna ska dokumenteras minst vartannat år i fasta provytor.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Ekonomisk utredning

Iordningsställande av reservatet	20 000:-
Tillsyn och årligt underhåll	2 000:- /år
Dokumentation och uppföljning	500.-/år

Finansiering

Iordningsställande och årligt underhåll sker genom tillgängliga vårdmedel från Naturvårdsverket.

Referenser

Alsterberg, E. 1934. Om fåbodväsendet i Borgsjö socken. Uppsala Universitet .

Aronsson, M., Hallingbäck, T. och Mattsson, J.-E. (red.) 1995. Rödlistade växter i Sverige 1995. Artdatabanken, Uppsala.

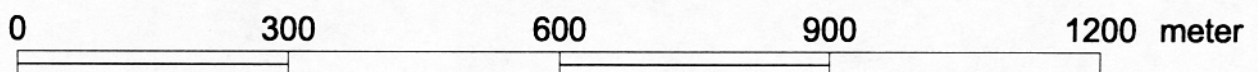
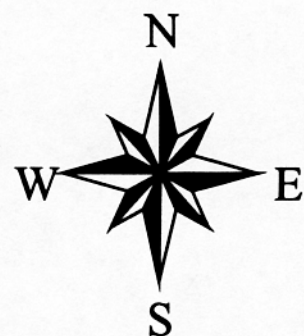
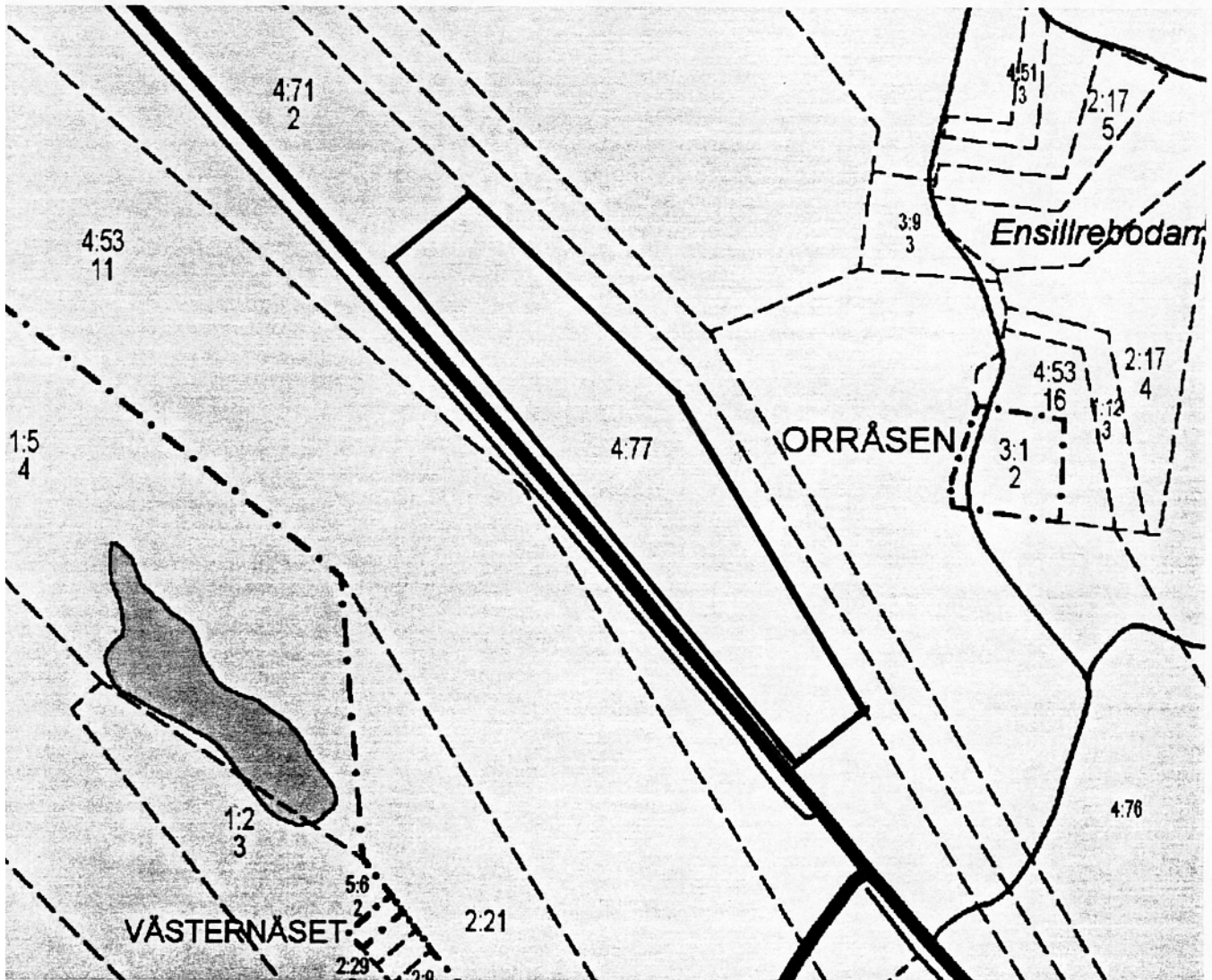
Mascher, J W, 1990. Ångermanlands flora. Lund .

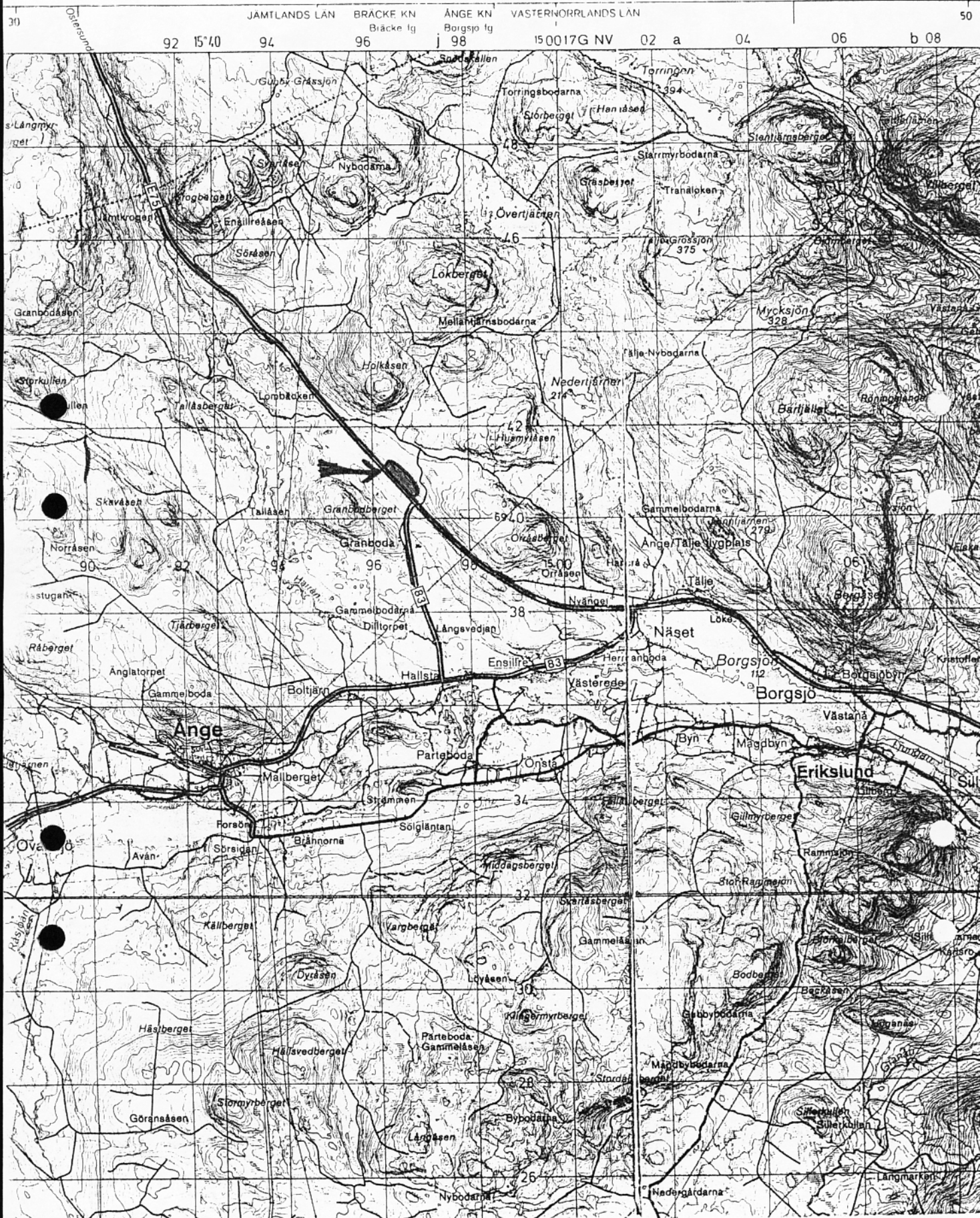
Ståhl, P, Stor låsbräken, *Botrychium virginianum* - en ungskogsstrateg. Svensk Bot. Tidskr. 84:23-36. Lund.

Faktablad: stor låsbräken, norna och guckusko, Artdatabanken, SLU 1997.

Laga skifteskarta år 1871-76, Lantmäteriet akt Borgsjö 269.

Beslutskarta för naturreservatet Ensillre kalkbarrskog

Bilaga till beslut 231 - - 96